

Урок №2

Тема: Початок Першої світової війни

Алгоритм роботи під час уроку:

- опрацюй § 1 підручника
- закріпи та перевір свої знання, заповнивши лист самоконтролю (виконуй в зошиті)
- за можливості використовуй додаткові матеріали

Зверни увагу на персоналії дотичні до ключових подій: Гаврило Принцип, Франц-Фердинанд, Шліффен.

Опануй поняття: Перша світова війна, геополітичні інтереси, геноцид.

Особливості війни

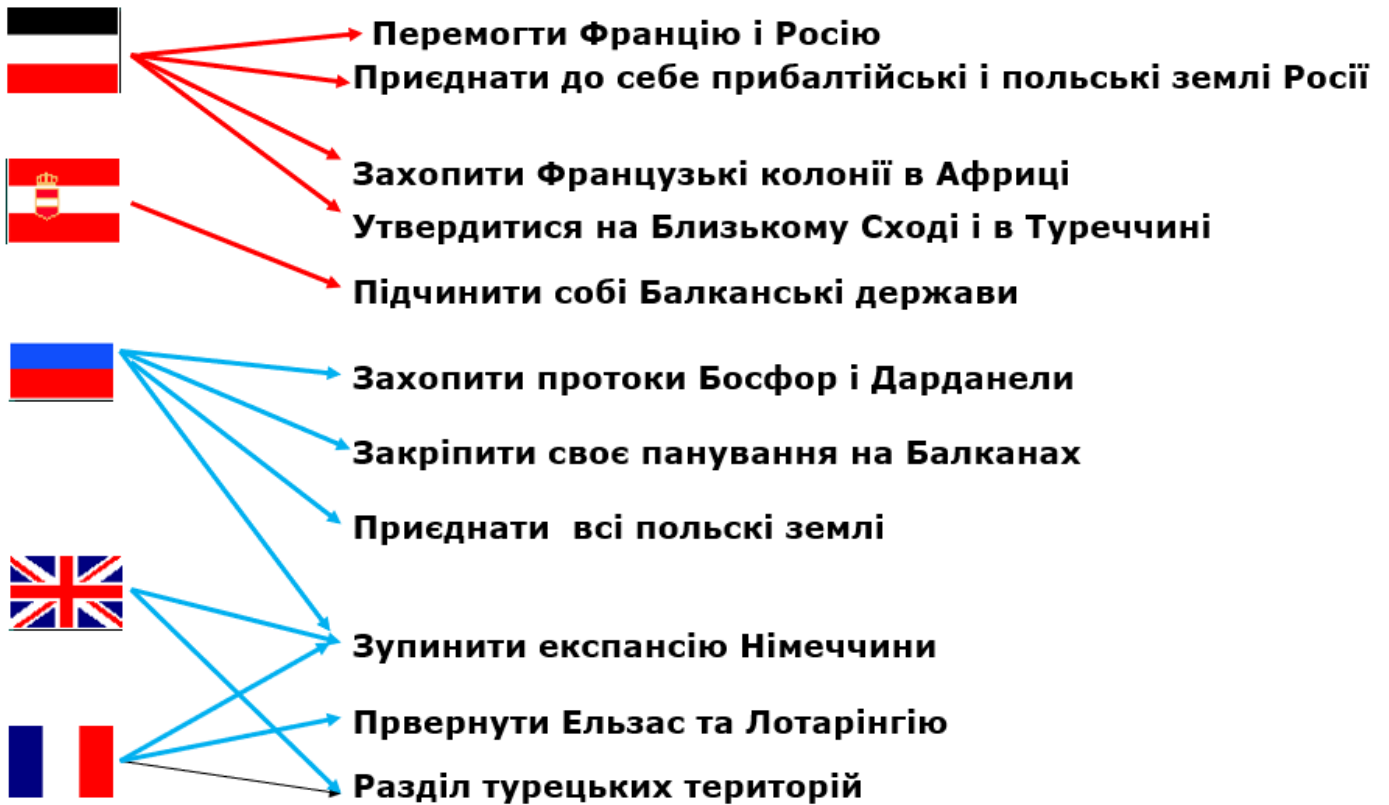
- Війна була світовою.
- Носила переважно загарбницький характер (крім Бельгії та Сербії, що стали жертвами агресії).
- Масове використання новітніх видів зброї (потужні гармати, кулемети, літаки, танки, підводні човни тощо).
- Існування безперервних ліній фронту.
- Мобілізація до армії значних людських ресурсів (73,4 млн осіб).
- Величезні масштаби руйнувань (особливо у Франції, Бельгії, західних регіонах колишньої Російської імперії, східних регіонах колишньої Австро-Угорщини).
- Значні людські втрати: близько 10 млн осіб (із них 10 % — мирне населення). Так, у Франції загинув кожен 28-й громадянин, Англії — 57-й, Росії — 107-й.
- Економічний потенціал і технологічний рівень виробництва стали одними з вирішальних факторів перемоги у війні.
- Війна потребувала відповідних структурних змін у системі державного управління, висвітлила всі негаразди в структурі державної влади.
- Важливим фактором війни стали ідеологія, пропаганда, здатність мобілізувати й об'єднати населення навколо певної ідеї.
- Внесла докорінні зміни в стратегію і тактику війни

Висновок. Війна створила цілий ряд прецедентів, які згодом стали звичайним явищем в історії ХХ ст.: створення структури державного регулювання економікою; масові трудові мобілізації; насильницьке залучення іноземних робітників до роботи на підприємствах; тотальна війна (до повного вичерпання матеріальних і людських ресурсів); масові пропагандистські кампанії, створення систем залякування й обдурювання громадян; знецінення людського життя; акти геноциду (знищення вірмен у Туреччині в 1915 р.); використання зброї масового знищення (хімічної) тощо

■ Втягування основних держав у Першу світову війну

Рік	Антанта та її союзники	Німеччина та її союзники
1914	Сербія, Росія, Франція, Бельгія, Чорногорія, Англія, Японія, Єгипет	Австро-Угорщина, Німеччина, Туреччина
1915	Італія	Болгарія
1916	Португалія, Румунія	
1917	США, Куба, Греція, Сіам, Ліберія, Китай, Бразилія	
1918	Гватемала, Нікарагуа, Коста-Рика, Гаїті, Гондурас	

Цілі воюючих держав

■ Події початку Першої світової війни

Дати	Події
28 липня 1914 р.	Австро-Угорщина оголосила війну Сербії
29 липня 1914 р.	Росія розпочала часткову мобілізацію з метою здійснити тиск на Австро-Угорщину
1 серпня 1914 р.	Німеччина оголосила війну Росії
3 серпня 1914 р.	Німеччина оголосила війну Франції і через нейтральну Бельгію вторглася до Франції (початок реалізації «Плану Шліффена»)
4 серпня 1914 р.	Англія оголосила війну Німеччині, використавши як привід порушення нейтралітету Бельгії. На боці Англії виступили і її домініони (Канада, Австралія, Нова Зеландія, Південно-Африканський союз) та Індія
6 серпня 1914 р.	Австро-Угорщина оголосила війну Росії, у відповідь на це Англія та Франція оголосили війну Австро-Угорщині
15 серпня 1914 р.	Японія зажадала від Німеччини передачі їй своїх територій у Китаї і Тихому океані. Отримавши відмову Німеччини, Японія оголосила їй війну
29 жовтня 1914 р.	Османська імперія вступила у війну на боці Німеччини та Австро-Угорщини

Основні битви початку Першої світової війни:

Російська армія в результаті **Галицької битви** (18 серпня — 26 вересня 1914 р.) захопили Львів, взяли в облогу фортецю Перемишль, зайняли майже всю Галичину й Буковину та вийшли до Карпатських перевалів

5–12 вересня 1914 р. розгорілася грандіозна битва на північний схід від Парижа **на річці Марні**. Тут німецькі війська наštтовхнулися на сильний опір французів. Німецький наступ вдалося зупинити. План блискавичної війни провалився.